

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ดอกไม้ประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติ

๑. ขอบข่าย

- ๑.๑ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ครอบคลุมดอกไม้ประดิษฐ์ และผลิตภัณฑ์จากดอกไม้ประดิษฐ์ที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ

๒. บทนิยาม

- ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน มีดังต่อไปนี้
- ๒.๑ ดอกไม้ประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติ ซึ่งต่อไปในมาตรฐานนี้จะเรียกว่า “ดอกไม้ประดิษฐ์” หมายถึง ผลิตภัณฑ์ดอกไม้ประดิษฐ์ที่ทำจากวัสดุธรรมชาติเป็นหลัก ทั้งนี้หมายความรวมถึงผลิตภัณฑ์จากดอกไม้ประดิษฐ์ที่ประดิษฐ์ขึ้นโดยนำดอกไม้ประดิษฐ์มาประกอบหรือตกแต่งกับชิ้นงานอื่นเพื่อให้เกิดความสวยงาม เช่น เข็มกลัด ประเพณและเทคนิคการทำดอกไม้ประดิษฐ์ตามภาคผนวก ก. ให้ไว้เป็นข้อแนะนำ
- ๒.๒ วัสดุธรรมชาติ หมายถึง วัสดุที่ได้จากธรรมชาติและไม่ผ่านกระบวนการแปรรูปที่สามารถนำมาประดิษฐ์ หรือนำมาตกแต่งประดับเพื่อให้เกิดความสวยงาม เช่น กาบหมาก รกมะพร้าว เกล็ดปลา รังไหม ไบอยาพารา

๓. คุณลักษณะที่ต้องการ

- ๓.๑ ลักษณะทั่วไป
- ๓.๑.๑ ต้องมีรูปแบบและสัดส่วนที่เหมาะสม
- ๓.๑.๒ วัสดุธรรมชาติที่ใช้ ต้องเหมาะสม สะอาด ไม่มีสิ่งสกปรก ไม่เปราะเปื้อน และไม่มีราปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดตลอดชิ้นงาน
- ๓.๒ สี
- มีสีสม่ำเสมอ ยกเว้นการย้อมสีด้วยเทคนิคสมัยใหม่ เมื่อสัมผัสสีต้องไม่ติดมือ
- ๓.๓ การประกอบด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี)
- ต้องติดแน่น มีความประณีต และไม่มีตำหนิที่ทำให้ชิ้นงานขาดความสวยงาม
- ๓.๔ การเคลือบเงา (ถ้ามี)
- ส่วนที่เคลือบเงาต้องเรียบ มีความเงาสม่ำเสมอ ไม่เป็นเม็ด หรือเป็นก้อน และไม่ทำให้ชิ้นงานขาดความงามตามธรรมชาติ หรือเสียรูปทรง สีไม่ต่างหรือหลุดลอก
- เมื่อตรวจสอบโดยวิธีให้คะแนนตามข้อ ๗.๑ แล้ว ต้องได้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละลักษณะจากผู้ตรวจสอบทุกคน ไม่น้อยกว่า ๓ คะแนน และไม่มีลักษณะใดได้ ๑ คะแนน จากผู้ตรวจสอบคนใดคนหนึ่ง

๔. การบรรจุ

- ๔.๑ หากมีการบรรจุ ให้บรรจุดอกไม้ประดิษฐ์ในภาชนะบรรจุที่เหมาะสมกับรูปทรงของดอกไม้ประดิษฐ์ แข็งแรงพอที่จะป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับดอกไม้ประดิษฐ์ได้

๕. เครื่องหมายและฉลาก

- ๕.๑ ที่ฉลากดอกไม้ประดิษฐ์ทุกหน่วยหรือภาชนะบรรจุดอกไม้ประดิษฐ์ทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมี เลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน
- (๑) ชื่อเรียกผลิตภัณฑ์ เช่น ดอกไม้ประดิษฐ์จากใบยางพารา ดอกไม้ประดิษฐ์จากรังไหม
 - (๒) เดือน ปี ที่ ทำ
 - (๓) ชื่อผู้ทำหรือสถานที่ทำ
 - (๔) วิธีการดูแลรักษา (ถ้ามี)
- ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

๖. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

- ๖.๑ รุ่น ในที่นี้ หมายถึง ดอกไม้ประดิษฐ์ที่ทำโดยใช้เทคนิคการทำเดียวกัน ที่ทำหรือส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน
- ๖.๒ การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้
- ๖.๒.๑ การชักตัวอย่าง
ให้ชักตัวอย่างดอกไม้ประดิษฐ์โดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน ๕ ตัวอย่าง
 - ๖.๒.๒ เกณฑ์ตัดสิน
ตัวอย่างดอกไม้ประดิษฐ์ เมื่อตรวจสอบแล้วต้องเป็นไปตามข้อ ๓.๑ ถึงข้อ ๓.๔ ข้อ ๔. และข้อ ๕. จึงจะถือว่าดอกไม้ประดิษฐ์รุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้

๗. การทดสอบ

- ๗.๑ การทดสอบลักษณะทั่วไป สี การประกอบด้วยวัสดุอื่น และการเคลือบเงา
- ๗.๑.๑ ให้แต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบ ประกอบด้วยผู้ที่มีความชำนาญในการตรวจสอบดอกไม้ประดิษฐ์อย่างน้อย ๕ คน แต่ละคนจะแยกกันตรวจและให้คะแนนโดยอิสระ
 - ๗.๑.๒ หลักเกณฑ์การให้คะแนน ให้เป็นไปตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ หลักเกณฑ์การให้คะแนน
(ข้อ ๗.๑.๒)

ลักษณะที่ ตรวจสอบ	เกณฑ์ที่กำหนด	ระดับการตัดสิน (คะแนน)			
		ดีมาก	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง
ลักษณะทั่วไป	ต้องมีรูปแบบและสัดส่วนที่เหมาะสม	๔	๓	๒	๑
	วัสดุธรรมชาติที่นำมาใช้ ต้องเหมาะสม สะอาดไม่มีสิ่งสกปรก ไม่เปรอะเปื้อน และไม่มีราปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัด ตลอดชิ้นงาน	๔	๓	๒	๑
สี	ต้องมีสีสม่ำเสมอ ยกเว้นการย้อมสีด้วยเทคนิคสมัยใหม่ เมื่อสัมผัสสีต้องไม่ติดมือ	๔	๓	๒	๑
การประกอบ ด้วยวัสดุอื่น (ถ้ามี)	ต้องติดแน่น มีความประณีต และไม่มีตำหนิที่ทำให้ชิ้นงานขาดความสวยงาม	๔	๓	๒	๑
การเคลือบเงา (ถ้ามี)	ส่วนที่เคลือบเงาต้องเรียบ มีความเงาสม่ำเสมอ ไม่เป็นเม็ดหรือเป็นก้อน และไม่ทำให้ชิ้นงานขาดความสวยงามตามธรรมชาติ และเสียรูปทรง และสีไม่ต่างหรือหลุดลอก	๔	๓	๒	๑

๗.๒ การทดสอบการบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก ให้ตรวจพินิจ

ภาคผนวก ก.

ประเภทของดอกไม้ประดิษฐ์และเทคนิคการทำ

(ข้อ ๒.๑)

ก.๑ ดอกไม้ประดิษฐ์ แบ่งออกเป็น ๑๕ ประเภท คือ

ก.๑.๑ ดอกไม้ประดิษฐ์จากใบยางพารา

ก.๑.๒ ดอกไม้ประดิษฐ์จากรังไหม

ก.๑.๓ ดอกไม้ประดิษฐ์จากเกล็ดปลา

ก.๑.๔ ดอกไม้ประดิษฐ์จากต้นโสน

ก.๑.๕ ดอกไม้ประดิษฐ์จากผักตบชวา

ก.๑.๖ ดอกไม้ประดิษฐ์จากใบลาน

ก.๑.๗ ดอกไม้ประดิษฐ์จากกาบหมาก

ก.๑.๘ ดอกไม้ประดิษฐ์จากใยบัว

ก.๑.๙ ดอกไม้ประดิษฐ์จากเปลือกข้าวโพด

ก.๑.๑๐ ดอกไม้ประดิษฐ์จากรกมะพร้าว

ก.๑.๑๑ ดอกไม้ประดิษฐ์จากใบกล้วย

ก.๑.๑๒ ดอกไม้ประดิษฐ์จากฝักประตู

ก.๑.๑๓ ดอกไม้ประดิษฐ์จากหนังแท้

ก.๑.๑๔ ดอกไม้ประดิษฐ์จากดอกไม้แห้งหรือใบไม้แห้ง หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของต้นไม้ทุกชนิด

ก.๑.๑๕ ดอกไม้ประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติอื่น

ก.๒ เทคนิคการทำของดอกไม้ประดิษฐ์ประเภทต่างๆ มีดังนี้

ก.๒.๑ ดอกไม้ประดิษฐ์จากใบยางพารา

คัดเลือกใบยางพาราที่สมบูรณ์ ไม่ฉีกขาดหรือมีตำหนิ ไม่อ่อนหรือแก่เกินไป มาทำให้เหลือแต่โครงใบ โดยมีวิธีทำ ๒ วิธีคือ

วิธีที่ ๑ แช่ลงในน้ำเปล่าให้ท่วมทั่วใบ ทั้งวันนานประมาณ ๑ เดือน จนเยื่อสีเขียวของใบหลุดออกหมด

วิธีที่ ๒ แช่ลงในน้ำที่ผสมกับโซดาแอส ๓ ถึง ๕ ช้อนโต๊ะต่อใบยางพารา ๕๐ ถึง ๘๐ ใบ นานประมาณ ๒ สัปดาห์ นำมาเติมสบู่ ๑ ถึง ๒ ก้อน ต้มให้เดือด แล้วนำมาล้างน้ำให้สะอาด ใช้แปรงสีฟันถูเบาๆ เพื่อเอาส่วนที่เป็นเยื่อใบสีเขียวที่หลงเหลืออยู่ออกให้หมด ถ้าต้องการให้ใบเป็นสีขาว ให้ฟอกสีโดยใช้ผงฟอกขาว (แคลเซียมไฮโปคลอไรต์) หรือไฮเตอร์ ในอัตราส่วนผงฟอกขาว ๒ ช้อนโต๊ะ น้ำ ๑ ถึง ๒ ถัง ต่อใบยางพารา ๑๐๐ ใบ ทั้งไว้ประมาณ ๑ คืน นำไปตากให้แห้งในที่แบนราบ แล้วนำไปทำเป็นผลิตภัณฑ์เป็นแบบสีธรรมชาติหรือย้อมสีตามต้องการ โดยการย้อมร้อนด้วยสีย้อมดอกไม้ ทั้งไว้ให้แห้ง นำมาประกอบเป็นดอกไม้ตามต้องการ อาจเคลือบด้วยแลกเกอร์หรือไม่ก็ได้

- ก.๒.๒ ดอกไม้ประดิษฐ์จากรังไหม
นำรังไหมที่สะอาดมาตัดแยกให้เป็นกลีบดอกไม้ตามต้องการ ลอกรังไหมออกประมาณ ๒ ถึง ๓ ชั้น นำมาย้อมสีหรือระบายสี ทิ้งไว้ให้แห้ง นำมารีดเพื่อให้อกกลีบดอกอยู่ตัว แล้วนำมาประกอบเป็นดอกไม้ตามต้องการ
- ก.๒.๓ ดอกไม้ประดิษฐ์จากเกล็ดปลา
คัดเลือกเกล็ดปลาขนาดที่ต้องการ ล้างด้วยผงซักฟอกให้สะอาด ทิ้งไว้ให้แห้ง นำไปย้อมสีตามต้องการ ทิ้งไว้ให้แห้ง นำไปประกอบเป็นดอกไม้ตามขนาดของเกล็ดปลา โดยใช้ปืนกาวยิงประกอบเป็นดอกเพื่อให้เกล็ดปลาติดแน่นไม่หลุดออกจากกัน อาจเคลือบด้วยแล็กเกอร์หรือไม้ก็ได้
- ก.๒.๔ ดอกไม้ประดิษฐ์จากต้นโสน
นำต้นโสนมาตัดเป็นท่อน ๆ ตามขนาดที่ต้องการ ใช้มีดฝานให้เป็นแผ่นบาง ๆ ตามแนวโค้งของลำต้นจนถึงแกนในที่แข็งจนไม่สามารถฝานได้อีก นำมาตัดเป็นกลีบดอกตามต้องการ ถ้าต้องการย้อมสีให้ย้อมสีก่อนตัดเป็นกลีบดอก ทิ้งไว้ให้แห้ง แล้วนำมาประกอบเป็นดอกไม้ตามต้องการ
- ก.๒.๕ ดอกไม้ประดิษฐ์จากผักตบชวา
นำต้นผักตบชวาที่ตากแห้งมาผ่าซีก ขูดไส้ผักตบชวาวอกให้หมดให้เหลือแต่เปลือก นำมาตัดเป็นกลีบดอกแล้ว นำมาประกอบเป็นดอกไม้ตามต้องการ อาจเคลือบแล็กเกอร์เพื่อกันราหรือไม้ก็ได้
- ก.๒.๖ ดอกไม้ประดิษฐ์จากใบลาน
นำใบลานที่ตัดและตากแห้งแล้วมาตัดเป็นกลีบดอกตามแนวยาวของใบ จะเป็นสีธรรมชาติหรือจะย้อมสีโดยการย้อมร้อนก็ได้ ในกรณีย้อมสีให้ย้อมสีก่อนตัดเป็นกลีบดอก แล้วนำมารีดอัด ประกอบเป็นดอกไม้ตามต้องการ อาจเคลือบแล็กเกอร์หรือไม้ก็ได้
- ก.๒.๗ ดอกไม้ประดิษฐ์จากกาบหมาก
นำกาบหมากแห้งมาทำความสะอาด ตัดเป็นกลีบดอกตามต้องการ นำไปอัดกลีบโดยใช้เครื่องอัดไฟฟ้าให้กลีบอยู่ตัว แล้วนำมาประกอบเป็นดอกไม้ตามต้องการ เป็นสีธรรมชาติเนื่องจากด้านในและด้านนอกของเปลือกมีสีที่แตกต่างกันอยู่แล้ว
- ก.๒.๘ ดอกไม้ประดิษฐ์จากไยบวบ
นำไยบวบที่แห้งแล้วมาตัดเป็นกลีบดอกตามต้องการ ไยบวบที่มีความสมบูรณ์จะเป็นบวบหอม หรือบวบขมที่มีขนาดเล็ก ถ้าต้องการย้อมสีให้ย้อมร้อน แล้วนำมาประกอบเป็นดอกไม้ตามต้องการ
- ก.๒.๙ ดอกไม้ประดิษฐ์จากเปลือกข้าวโพด
นำเปลือกข้าวโพดสดมาล้างทำความสะอาด ฟอกสีโดยใช้โซเดียมไฮโดรซัลไฟด์ ในอัตราส่วนเปลือกข้าวโพด ๑ กิโลกรัม ต่อ โซเดียมไฮโดรซัลไฟด์ ๑๐๐ กรัม หรือไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์กับสบู่เทียม ต้มรวมกันให้เดือดในอัตราส่วนเดียวกัน นำเปลือกข้าวโพดมาย้อมสีโดยการย้อมร้อน ทิ้งไว้ให้แห้ง นำมาตัดเป็นกลีบดอก นำมารีดอัดกลีบด้วยความร้อน แล้วนำมาประกอบเป็นดอกไม้ตามต้องการ

ก.๒.๑๐ ดอกไม้ประดิษฐ์จากรกมะพร้าว

นำรกมะพร้าวที่มีความสมบูรณ์มาล้างทำความสะอาดหรือฟอกขาวโดยจุ่มในคลอรีนเหลวหรือไฮเตอร์นานประมาณ ๑๐ ถึง ๒๐ นาที ทิ้งไว้ให้แห้ง นำมาตัดเป็นกลีบดอกแล้วอัดกลีบตามต้องการด้วยเครื่องอัดไฟฟ้า นำมาประกอบเป็นดอกไม้ตามต้องการ อาจเคลือบด้วยแล็กเกอร์หรือไม่ก็ได้

ก.๒.๑๑ ดอกไม้ประดิษฐ์จากใบกล้วย

นำต้นกล้วยที่แห้งตามธรรมชาติมาคัดเลือกใบที่สมบูรณ์ ไม่ขาดแตกและไม่มีรามาล้างเช็ดทำความสะอาด เป็นสีธรรมชาติคือสีน้ำตาล นำมาตัดเป็นกลีบดอก แล้วนำมาประกอบเป็นดอกไม้ตามต้องการเคลือบด้วยแล็กเกอร์บาง ๆ เพื่อให้ดอกไม้อยู่ตัวและไม่เป็นรา

ก.๒.๑๒ ดอกไม้ประดิษฐ์จากฝักประตู

นำฝักประตูส่วนที่เป็นแผ่นมาฟอกสีโดยแช่ในไฮเตอร์ นำไปย้อมสีตามต้องการโดยการย้อมร้อนทิ้งไว้ให้แห้ง นำมาตัดส่วนกลางที่แข็งออกให้เหลือแต่ส่วนนอกที่เป็นแผ่นกลมบาง นำมาตัดเป็นกลีบดอกเล็กๆ แล้วนำมาประกอบเป็นดอกไม้ตามต้องการ หรือจะใช้ทั้งแผ่นกลมบางนั้นมาม้วนให้เป็นดอกหลายๆ ชั้นก็ได้

ก.๒.๑๓ ดอกไม้ประดิษฐ์จากหนังแท้

นำหนังสัตว์ เช่น หนังวัว หนังหมู ที่ฟอกสำเร็จแล้วมาตัดเป็นกลีบดอกตามต้องการ ถ้าเป็นหนังที่ทำสีสำเร็จแล้วไม่ต้องย้อมสี ถ้าเป็นหนังฟอกผาดให้ย้อมสีได้ โดยใช้สีย้อมหนังสีต่างๆ นำมารีดอัดด้วยความร้อนเพื่อไม่ให้กลีบคลายตัว นำมาประกอบเป็นดอกไม้ตามต้องการโดยใช้กาวยางหรือกาวยิงช่วยในการประกอบ นำไปตากแห้งผลิตภัณฑ์หรือเป็นเครื่องประดับ

ก.๒.๑๔ ดอกไม้ประดิษฐ์จากดอกไม้แห้ง หรือใบไม้แห้ง หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของต้นไม้

นำดอกไม้แห้งหรือใบไม้แห้งหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของต้นไม้ที่ขนาดและสีสรรสวยงามมาตากและอบให้แห้งในตู้อบไมโครเวฟ หรือตู้อบเพื่อไล่ความชื้น ถ้าสีสรรไม่สดใส อาจย้อมสีเพิ่มเติมได้ แล้วนำมาประกอบเป็นดอกไม้ได้หลากหลายแบบ ในหนึ่งดอกอาจประกอบด้วยส่วนที่ได้จากวัสดุธรรมชาติหลายชนิด ทำให้เกิดความสวยงามแปลกตา เป็นที่น่าสนใจ